

LIFE13 NAT/SK/001272 Energia v krajine – elektrické vedenia a ochrana prioritných druhov vtákov v územiach Natura 2000

Na hniezde vzácneho orla našli dve mŕtve mláďatá

Tlačová správa

Bratislava, 2. júla 2015

Odborníci z organizácie Ochrana dravcov na Slovensku zažili šokujúci záver obdobia krúžkovania orla kráľovského, keď na hniezde tohto majestátneho dravca našli dve mláďatá, ktoré uhynuli od hladu. Je veľmi pravdepodobné, že za nedostatok potravy môže zmiznutie jedného, alebo oboch rodičov z páru. Ochrana dravcov na Slovensku (RPS) je odborná organizácia s pôsobnosťou na celom území krajiny, ktorá sa už viac ako 40 rokov venuje zlepšovaniu podmienok pre život dravcov a sov vo voľnej prírode. Jedným z kľúčových druhov, na ktoré sa členovia organizácie od začiatku existencie zameriavajú, je majestátny orol kráľovský. Tento druh je ohrozený v celej Európe a stav jeho populácie na Slovensku sa podarilo zlepšiť práve vďaka aktivitám nadšencov z RPS a mnohým projektom, ktoré tieto snahy podporili. Orol kráľovský hniezdi v západnej a východnej časti Slovenska v počte do 40 párov a je najvzácnejším druhom orla hniezdiaceho na Slovensku.

„K jednej z mnohých činností zameraných na ochranu orlov na Slovensku patrí ich krúžkovanie. Vďaka krúžkom môžeme zistiť napríklad dĺžku ich života, to, či sa vrátia späť na svoje hniezdisko, alebo kde zimujú. Od roku 1977, kedy sme začali krúžkovať prvé orly, som osobne skontroloval stovky hniezd orlov kráľovských. Spolu s ďalšími kolegami sme za toto dlhé obdobie označili krúžkom viac ako 1100 mláďat. Naša práca prináša bohužiaľ aj smutné chvíle. Minulý týždeň, keď sme uzatvárali krúžkovanie orlov v tomto roku, sa mi po prvýkrát v živote stalo, že som na hniezde našiel dve mŕtve mláďatá. Boli uhynuté maximálne 3 - 4 dni, pred smrťou niekoľko dní hladovali. Onedlho sa mohli vzniesť na vlastných krídlach a posilniť tak slovenskú populáciu. Na tento pohľad nikdy nezabudnem, je to smutné svedectvo krutosti tejto doby a svedčí o tom, že i po 40 rokoch existencie organizácie je naša činnosť veľmi potrebná,“ hovorí Jozef Chavko, predseda RPS.

„Okrem rizika zásahov elektrickým prúdom, ktoré sa vďaka zodpovednému prístupu energetických spoločností skupiny ZSE a VSE darí eliminovať v celom hniezdnom areáli, je orol kráľovský ohrozený nelegálnou činnosťou. Dôvodom nezákonného usmrčovania dravcov je nenávisť niektorých ľudí voči nim, plynúca z mylnej domnienky, že dravce sú zodpovedné za znižovanie populácie drobnej poľovnej zveri, napríklad zajacov, jarabíc a bažantov. Vykladanie otrávených návnad je známe najmä z nížinných oblastí. Obeťou otráv sa stávajú predovšetkým zdochliňožravé druhy, kam patrí aj orol kráľovský. Na území Slovenska sme za posledných 11 rokov zaznamenali 10 prípadov úhynu orla kráľovského v dôsledku preukázanej otravy karbofuránom. Okrem toho bolo 7 jedincov zastrelených a v dvoch prípadoch evidujeme vykradnutie hniezda. Najviac prípadov pochádza zo západného Slovenska, kde je situácia naozaj vážna, keďže nelegálna činnosť vytláča orly z nížiny a je príčinou stagnácie populácie. Skutočný počet prípadov je oveľa vyšší, než sa nám podarí odhaliť,“ hovorí Lucia Deuschová z RPS.

„Zatiaľ nevieme, čo sa stalo rodičom uhynutých mláďat, v súčasnosti naši ľudia prehľadávajú lovné teritórium. Počas poslednej kontroly hniezda nebol pozorovaný ani jeden dospelý vták. Pred dvomi týždňami boli obaja rodičia pozorovaní s potravou, ktorú priniesli na hniezdo. Približne týždeň pred našou návštevou pozorovali naši kolegovia orla, ktorý mal spomalené reakcie a znížené vnímanie, nebál sa ich a odletel až v poslednej chvíli, keď sa priblížili, tieto príznaky je možné pripísať aj prípadnej otrave. V posledných rokoch sa v tejto oblasti objavilo veľa prípadov otráv, krajina je zamorená nadmerným používaním chemických látok v poľnohospodárstve, objavujú sa tiež otrávené návnady. Aj vďaka uvedomelým občanom Slovenskej republiky má polícia momentálne dostatok dôkazov k dvom aktuálnym prípadom otráv živočíchov, ktoré sa veríme podarí uzavrieť v dohľadnej dobe odsúdením páchatelov. Dôležité je zvyšovanie povedomia užívateľov pozemkov, aby bolo hospodárske využívanie čo najviac v súlade s prirodzenými procesmi, aj v tom nám veľmi pomáha čoraz viac ľudí a preto je stále nádej na zmenu k lepšiemu,“ uzatvára Deuschová.

Doplňujúce informácie k ochrane orla kráľovského (*Aquila heliaca*)

- ✓ Orol kráľovský je jedným z cieľových druhov projektu **LIFE Energia**, na ktorom spolupracujú aj vyššie menované energetické spoločnosti a podporila ho Európska únia v rámci programu LIFE. Pre orly budú inštalované hniezdne podložky a zlepšia sa tiež potravné možnosti. Viac informácií nájdete na www.lifeenergia.sk.
- ✓ Pozornosť zlepšovaniu podmienok a stavu európskej populácie orla kráľovského venujú mnohé krajiny, čoho dôkazom bola aj vysoká účasť na medzinárodnej konferencii, venovanej tomuto druhu, ktorá sa konala v októbri 2013 v Bratislave.
- ✓ V Maďarsku našli za ostatných 10 rokov vďaka osobitnému projektu a špeciálne vycvičenému psovi viac než 80 otrávených orlov kráľovských, vyše 100 orliakov morských a viac ako 600 jedincov iných druhov vtákov. Na Slovensku zatiaľ takáto možnosť nie je a preto skutočné počty otrávených jedincov nepoznáme. Je však zrejmé, že stále ostáva veľký počet prípadov, kedy orly uhynuli v dôsledku otravy z jedom napustenej návnady, alebo po druhotnej otrave z chemických látok používaných na poliach.

Pre viac informácií prosím kontaktujte: Jozef Chavko, 0903 768 394, chavko@dravce.sk, predseda organizácie, Lucia Deuschová, výkonná riaditeľka, 0911 219 520, deuschova@dravce.sk